

HE 195/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja rikoslain muuttamisesta

Eeva Nurmi, Paula Vehmaanperä
YM

HE 195/2025 vp

Annettaisiin kansalliset rangaistussäännökset, jotka koskevat seuraavia EU-asetuksia

- F- kaasuasetus (EU) 2024/573
- Otsoniasetus (EU) 2024/590
- Päästöportaaliasetus (EU) 2024/1244

Muutettaisiin

- Ympäristönsuojelulain 225 §
- Rikoslain 48 luvun 1 §

Valmistelu YM, konsultoitu OM

YSL 225 § muutokset – F-kaasu- ja otsoniasetukset

F-kaasu- tai otsoniasetuksen rikkominen sakon uhalla

- **Tahallaan tai huolimattomuudesta** tehtävät teot, joita ympäristörikosdirektiivi ei kata.
 - Esimerkiksi kirjanpitoa koskevat rikkomukset ja ympäristönsuojelulain 17 luvun tai sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen rikkominen.
- **Huolimattomuudesta** tehdyt ympäristörikosdirektiivissä tarkoitettut teot
 - Esimerkiksi F-kaasujen laitton tuotanto tai markkinoille saattaminen

Täsmennetty §:n muotoilua

Seuraamuksista tuli ilmoittaa komissiolle ennen 1.1.2026 (ilmoitettu HE:stä 19.12.2025)

Rangaistavuuden ala ja vaikutukset

Rangaistavuuden ala laajenisi vain vähäisesti

- F-kaasuasetus: sähköisiä kytkinlaitteita koskeva käyttöönottokielto ja siihen liittyvät kirjanpito- ja ilmoitusvelvollisuudet.
- Otsoniasetus: kielto hävittää haloneita.
- Ympäristönsuojelulaki: 162 a §:ssä ja tarkoitetun asennustodistuksen toimittamatta jättäminen

Vaikutukset

- Ei olennaisia vaikutuksia viranomaisten tehtäviin, henkilöstöön tai organisaatioon
- Esityksellä vaikutusta rikosprosessiin tulevien tapausten määrään, koska kyse on pääosin nykyisen sääntelyn selkeyttämisestä.
- Ei merkittäviä yritysvaikutuksia eikä yritystoiminnan rajoituksia
- Tehostaa toimeenpanoa ja ennaltaehkäisee rikkomuksia. Edistää toimijoiden yhdenmukaista kohtelua. Rikkomusten vähentyessä myös ympäristövaikutusten voidaan arvioida vähenevän.

Rikoslain muutokset

- **HE: 48 luvun 1 §:ssä muutettaisiin viittaukset uusiin F-kaasu- ja otsoniasetukseen**
- Ympäristörikosdirektiivi velvoittaa säätämään myös F-kaasu- ja otsoniasetuksen rikkomuksista
 - F-kaasujen tai otsonikerrosta heikentävien aineiden laiton tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö tai vapauttaminen taikka tuotteiden ja laitteiden sekä niiden osien, jotka sisältävät näitä kaasuja tai joiden toiminta perustuu näihin kaasuihin, tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti tai käyttö taikka fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien tuotteiden ja laitteiden käyttöönotto.
 - Direktiivin täytäntöönpano on menossa

Sellaisissa teoissa, joista voidaan rangaista joko ympäristösuojelulain tai rikoslain perusteella, harkittavaksi tulisi teon vakavuuden perusteella se, kumpaa säädöstä sovelletaan.

YSL 225 § muutokset – päästöportaaliasetus

Päästöportaaliasetuksen rikkomisen sakon uhalla

- Säädetäisiin rangaistavaksi, jos toiminnanharjoittaja
 - **laiminlyö** päästöportaaliasetuksessa säädetyn tiedon toimittamista toimivaltaiselle viranomaiselle,
 - **laiminlyö** tietojen kirjanpitovelvollisuutta tai sen säilyttämistä
 - **ei varmista**, että tiedot ovat riittävän korkealaatuisia
- Muutoksilla täsmennetään §:n nykyistä muotoilua ja päivitetään viittaus päästöportaaliasetukseen. Eivät tuo muutosta nykytilaan.

Seuraava askel

– hallinnollinen seuraamusmaksu ?

- Monissa uusissa ympäristösektorin EU-asetuksissa kannustetaan jäsenvaltioita ottamaan käyttöön hallinnollinen seuraamusmaksu. Näin on myös F-kaasu-, otsoni- ja päästöportaaliasetuksissa.
- YSL ei sisällä hallinnollista seuraamusmaksua. Selvitetään YM:ssä.
- Olisi hyödyllinen
 - Rikkomukset usein pieniä, jolloin niistä ei tehdä rikosilmoitusta/eivät etenee syyteharkintaan eli käytännössä esim. F-kaasu- ja otsoniasetusten rikkomuksista ei aiheudu seuraamuksia
 - Seuraamusmaksu olisi pienten rikkeiden osalta tehokkaampi ja varoittavampi menettely kuin rikosprosessin olematon uhka.

